

Svært for kvægbrugere at optage lån

Færre end hver fjerde af alle mælkeproducenter opfylder långiveres krav til at kunne genere likviditet og soliditet. Og kreditværdigheden falder med stigende besætningsstørrelse. Det viser en analyse af regnskaberne fra 3.600 bedrifter.

Promilleafgiftsfonden for landbrug



Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Det er blevet sværere for mange kvægbrug at skaffe lånefinansiering til den fortsatte udvikling af bedriften. Dels som følge af faldende jordpriser, dels som følge af, at bankernes skærpede udlånskriterier. For at kunne låne penge til udvikling af bedriften stiller långiver således i dag ufravigelige krav om, at bedriften har god likviditetsgenerering samtidig med, at soliditeten er høj. En analyse af regnskaberne fra 2.309 kvægbedrifter viser imidlertid, at kun 23 pct. af alle mælkeproducenter vurderes at opfylde begge krav, mens 42 pct. af bedrifterne ikke opfylder nogle af kravene. Og andelen af bedrifter med god kreditværdighed bliver mindre ved stigende besætningsstørrelse.



Kun 23 pct. af alle mælkeproducenter vurderes at opfylde långivers krav til både likviditet og soliditet.

Store bedrifter har mindst likviditet pr. årsko til investeringer

Nøgletallet "likviditet til investering og afdrag" er en indikator på, hvorvidt bedriften genererer nok likviditet til at betale afdragene på gælden. Likviditet "til Investering og afdrag" er den samlede likviditet, der efter privat udtræk er tilbage til nye investeringer og afdrag på gælden. Tallet skal på langt sigt mindst være lig med afskrivningerne. Hvis ikke det er tilfældet, slides produktionsapparatet hurtigere ned, end der opbygges likviditet. I den situation kan det blive vanskeligt at finansiere reinvesteringerne i bedriftens produktionsapparat.

I 2010 var det kun de mindste kvægbedrifter (under 80 køer), der havde et beløb til investering og afdrag, som var større end deres afskrivninger (se tabel 1). Likviditeten i 2010 er dog belastet af, at mange bedrifter havde store realiserede tab på de finansielle aktiver. Renses der for dette tab, er det kun på bedrifterne med over 240 køer, at afskrivningerne på den gennemsnitlige bedrift er større end likviditet til investeringer og afdrag.

Likviditet til investeringer og afskrivninger pr. årsko falder med besætningsstørrelsen. Det gælder også, hvis der renses for de realiserede tab på de finansielle aktiver. Forklaringen er, at de store bedrifter er mere gældsatte og derfor har større finansielle udgifter.

Mindre bedrifter har højest soliditet

En god likviditetsgenerering på bedriften er dog ikke nok til at blive vurderet kreditværdig. Kreditorerne er også interesserede i, at andelen af egenkapitalen i balancen er på et passende niveau. Her er soliditeten et vigtigt nøgletal, fordi det angiver, hvor stor en procentdel egenkapitalen udgør af de samlede aktiver. Det er således et mål for, hvor stor del af aktiverne, der kan gå tabt, før kreditorerne lider tab. Jo lavere soliditet jo mere risikabelt bliver udlån til bedriften.

Analysen viser, at bedriftens soliditet er faldende med stigende besætningsstørrelse. Knap halvdelen af de allermindste bedrifter havde ved udgangen af 2010 en soliditet på 50 pct. Halvdelen af bedrifterne med mellem 80 og 160 årskøer havde en soliditet på under 25 pct., mens flertallet af de største bedrifter med over 320 årskøer enten var teknisk insolvente eller meget tæt på at være teknisk insolvente.

God likviditet og god soliditet = kreditværdighed

Ved at sammenkæde evnen til at genere likviditet med bedriftens soliditet får man en indikator på bedriftens kreditværdighed. God likviditet er, når likviditet til investeringer og afdrag er større end afskrivningerne. Soliditeten er god, når den er større end 33 pct. af de samlede aktiver.

Bedrifter med henholdsvis god likviditetsgenerering og god soliditet, vil selv sagt have lettest adgang til at låne. Bedrifter i den modsatte situation med både lav likviditetsgenerering og soliditet, vil have vanskeligt ved at lånefinansiere til udvikling af bedriften. Derfor vil de være låst i den nuværende situation.

Ligeledes vil bedrifter med dårlig likviditetsgenerering, men stadig med rimelig soliditet have vanskeligere ved at lånefinansiere, fordi man kan tvivle på, om driften fremadrettet kan generere tilstrækkelig likviditet til at opfylde forpligtelserne på lånene. Disse bedrifters lånemuligheder afhænger i høj grad af, hvor sikker kreditgiver vurderer bedriftens nuværende aktiver. Med den nuværende usikkerhed om niveauet af jordprisen vil denne gruppe også have svært ved at få kredit.

Lånemulighederne i den sidste gruppe med god likviditet fra driften, men lav soliditet er mere uklare. Disse bedrifter har vist større evne til at honorere långiverens krav end bedrifterne med lav likviditetsgenerering. Dog kan udlån til bedrifter inden for denne gruppe, som ligger med meget lav soliditet, få vanskeligt ved at opnå yderligere lån på trods af god indtjenings evne, fordi långiver på grund af den høje gældsandel, vil finde det for risikabelt at engagere sig i denne type bedrifter. For denne gruppe gælder det om at konsolidere sig, før der investeres yderligere.

Stil større krav end banken

Tilfredsstillelse af långivers krav er dog langt fra det afgørende kriterium for, om et investeringsprojekt skal gennemføres. Det afgørende er, at investeringerne også giver et tilfredsstillende afkast til landmanden. Her skal landmanden stille større krav til forrentning af sin egenkapital, end banken stiller af krav til honorering af deres udlån. Gør landmanden ikke det, risikerer han at gennemføre projekter, hvor han i mange år fremover kommer til at arbejde mere blot for at honorere bankens krav mens hans eget udbytte bliver beskedent.

Tabel 1:

	0-80 køer	80-160 køer	160-240 køer	240-320 køer	over 320 køer
Årskøer	57	123	190	277	419
Til investering og afdrag inkl. realiserede tab på finansielle forretninger	181	277	416	324	-158
Til investering og afdrag ekskl. realiserede tab på finansielle forretninger	205	443	676	759	747
Afskrivninger mv.	159	418	669	879	1.305

"likviditet til investering og afdrag" og afskrivninger i 2010 for den gennemsnitlige heltids mælkeproducent (konventionel og økologisk) Der indgår i alt 2.309 kvægregnskaber, der er vejet op til at udgøre 3600 bedrifter. Beløbene er i 1.000 kr.

[Læs mere](#)

